

De hype van DIY-hulp

Titel: Onder het mom van zelfredzaamheid
Redactie: Piet-Hein Peeters en Cindy Cloin
Uitgever: Pepijn
Prijs: € 12,95
Pagina's: 85
ISBN: 978 90 78709 145

door Jan Steyaert, lector Fontys hogescholen

Het viel de freelance journalisten Piet-Hein Peeters en Cindy Cloin op, net als velen in onze sector, dat de term 'zelfredzaamheid' recent wel erg populair wordt. Ze noemen het de nieuwe mantra van zorg en welzijn maar weigeren het zo maar over te nemen. En dus trekken ze op onderzoek. Piet-Hein Peeters had gesprekken met elf spraakmakende figuren uit onze sector, waaronder Aletta Winsemius (MOVISIE), Lenie Scholten (wethouder Eindhoven), Nico de Boer (freelance) en mijn collega Lillian Linders (Fontys). Cindy Cloin vult aan met portretten van zorgbehoevende burgers die over hun (gebrek aan) zelfredzaamheid vertellen.

Met een licht ironische ondertoon kan je opmerken dat het weinig zelfredzame auteurs zijn, slechts op 6 pagina's komen ze zelf aan het woord. Dat doet hun werk echter te weinig eer aan, ze slagen er in een boeiende verzameling uitspraken en doordenkers bij elkaar te brengen. Zoals de uitspraak dat het gemak waarmee bestuurders over zelfredzaamheid praten getuigt van wensdenken (Winsemius), de uitspraak dat burgers lui geworden zijn en zich niet meer afvragen wat ze zelf kunnen doen (Scholten) en dat er roulette gespeeld wordt met een groep mensen die al niet zo veel geluk heeft (de auteurs).

De hype van de Do-It-Yourself hulp is door de auteurs mooi in beeld gebracht, en van de nodige kritische noten voorzien. Terecht schrijven ze dat het pleiten voor meer zelfredzaamheid impliciet een kritiek op het verleden is, een verleden waarin te veel mensen te makkelijk zouden geleund hebben op de publieke sector. Waar ze helaas

geen aandacht aan besteden, is dat al die pleidooien voor meer zelfredzaamheid aselekt gericht worden naar zorgbehoevende burgers. Als Nederland echt kiest voor meer zelfredzaamheid, laten we dan de zaak eens vanuit een ander licht bezien en alle overheidssteun voor de sterkste sociaal-economische laag van de bevolking herbekijken. Inderdaad komen we dan terecht bij stevig verlagen van de hypotheekrenteaftrek en fors hoger collegegeld in het hoger onderwijs. De AWBZ onbetaalbaar? Dan hef je de premie toch over het hele inkomen, en niet alleen over de eerste twee schijven zoals nu het geval is. Of een alternatieve IQ-maatregel: extra AWBZ-heffing als je een IQ van meer dan 125 hebt. En neem nou openbare bibliotheken. Dat is toch hoofdzakelijk gesubsidieerd vermaak voor de bovenlaag? Afschaffen dus die subsidies. Net als subsidies voor de kunsten. De overheid betaalt niets van mijn ticket voor Deep Purple, waarom dan wel (via subsidies) als ik naar de opera ga?

Au. Dat doet pijn. Dat doet ons pijn. Ons, als in de burgers die het sociaal-economisch goed hebben en niet erg zorgbehoevend zijn. We zijn zelfredzaam, maar genieten toch volop van overheidsdiensten. En dat willen we graag zo houden. Dat lukt ook aardig, al groeit de discussie over de hypotheekrenteaftrek. Maar dan is het praten over meer zelfredzaamheid van zorgbehoevende burgers niet langer meer 'licht ironisch', maar ronduit cynisch.

Excuses. Dit is meer een column naar aanleiding van een boek geworden dan een recensie van dat boek. Dat krijg je als de auteurs doordenkers aanbieden! ■